

Til II. 1. 1. I Statsbanernes jydsk-sjyiske Distrikt opvarmes Personvognene i Vintersæsonen ved Hjælp af Tørvekul, hvormed der fyres i løse Kasser, som indfættes under Vognsæderne i derværende faste Fernbeholdere. Kasserne føres ind og ud af Beholderne gennem Siderne af Vognen, saa at de kunne tilses, og Brændsel tilføres paa de forskellige Stationer, ved hvilke Togene standse. Glødningen og Forbrændingen af de i Kasserne værende Kul foregaar ved Hjælp af det ved Toghastigheden fremtalte Lufftræk, som gennem Lufftøgere, anbragte paa begge Sider af Vognen, føres ind over Ildstederne. Dette Opvarmings-system medfører betydelig flere og større Ulemper end det System, som anvendes i det sjællandske Distrikt, hvor Damp benyttes til Opvarmningen. Det maa saaledes fremhæves, at Forbrændingen af Kullene kræver et stadigt Tilfyn, hvoved Ildkasserne maa trækkes ud, og Kul fyldes paa fra Perronerne ved de Stationer, hvor Togene standse; herved fremkaldes en for de rejsende højst generende Røg. Hertil kommer, at man under Kørslen aldeles ikke er Herre over Forbrændingen, som enten kan foregaa for stærkt og fremkalde for høj Varme navnlig i Vognsæderne over Ildkasserne, eller ogsaa ganske ophøre og medføre fuldstændig Mangel paa Varme. Endnu maa bemærkes, at Varmen ikke, naar dette System anvendes, kan modereres paa anden Maade end ved Op-luftning af Vinduer, at Systemet ikke er uden Fare og kræver stor Paapasselighed, samt at Udgifterne ved Benyttelsen af dette Opvarmings-system ere forholdsvis betydelige, dels paa Grund af Kullenes Kostbarhed, dels paa Grund af Vanskelighed ved Kontrol med Beholdningerne, der maa findes paa Stationerne, og endelig fordi Ildkasserne ere stærkt udsatte for at ødelægges og hyppig maa fornyes.

I det sjællandske Distrikt opvarmes Vognene som foran bemærket ved Damp, der udvikles i en Kedel, anbragt i en dertil indrettet Vogn i Toget. Dampen føres igennem en Ledning under samtlige Vogne. I en under hver Kupé anbragt Kasse, som passerer af Ledningen og staar i Forbindelse med den ydre Luft, opvarmes denne og føres som varm frisk Luft til Kupéen, saa at denne tillige ventileres. Kassen, hvorigennem Ledningen gaar, kan ogsaa være lukket og anbragt i selve Kupéen under et Sæde; den virker da alene som Beholder for Varmen, saa at der ikke tilføres Kupéen frisk Luft. Men selv anvendt paa denne sidste Maade maa Opvarmningen ved Damp langt foretrakkes for den i Sjælland og Fyn anvendte Metode, da den er aldeles farefri, da Varmen er langt mildere, og da man fra Kupéen ved Hjælp af Ventilatorer i Dampledningen er i Stand til at forstærke eller formindste Varmen efter Behag.

Det turde derfor være en i høj Grad tidsvarende Foranstaltning at indføre Dampopvarmings-systemet ogsaa i det jydsk-sjyiske Distrikt, hvorved desuden opnaas, at Vognene ogsaa i Henseende til Opvarmning kunne anvendes i Sjælland og omvendt. Af de nyssnævnte to Dampopvarmings-systemer bør derhos i dette Tilfælde det sidste gives Fortrinnet, dels fordi Systemet med Ventilation af frisk Luft fra Yderverdenen forudsætter en nogenlunde ren og støvfri Luft, medens Jorden paa lange Strækninger i Sjælland er sandet og let og derfor gør Luften mere støvholdig, dels fordi man i saa Fald vil kunne anvende de nu i Vognene værende Fernbeholdere som Kasser for den Luft, der skal opvarmes ved Dampen, idet Dampledningerne føres igennem dem, og derved opnaas saaledes paa billigt Maade Tilvejebringelse af Dampopvarmningen i dette Distrikt. Vil man senere indføre Ventilation, da lader dette sig gøre uden synderlig store yderligere Bekostninger.

Paa nogle Baner i Udlandet benytter man Damp fra Lokomotivet i Stedet for Damp fra en særlig Kedel, anbragt i en af Togets Vogne. Da der imidlertid ikke herved opnaas Økonomi i Henseende til Kulforbruget og da Lokomotivet navnlig paa Banestigninger vanskelig kan afgive den til Opvarmningen fornødne Damp, ligesom ogsaa Lokomotivpersonalet vanskelig ved Siden af dets Hovedgerning kan passe og regulere Damptilførslen til Vognene, kan Opvarmningen ved Damp fra Lokomotivet, der desuden medfører forskellige andre Ulemper, ikke anbefales.

Den fuldstændige Gennemførelse af Dampopvarmings-systemet efter den ny omtalte Metode i Sjælland og Fyn maa antages at ville medføre en Udgift af i alt c. 400,000 Kr., men Arbejdet maa fordeles paa flere Aar, da Forandringen maa ske lejlighedsvis, efter som Materiellet kan undværes fra Driften og føres i Værksted, og Foranstaltningen tør ikke paaregnes tilendebragt i mindre end 4 Aar. I Finansaaret 1891—92 maa i anførte Djiemed søgtes til Disposition 100,000 Kr.

Til II. 1. 2. For Finansaarene 1886—87 og 1887—88 var der stillet et Beløb af i alt 90,000 Kr. til Disposition til Indførelse af Gasbelysning i Statsbanernes Per-